7/6190

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI 2 Mayıs 1920 2000

T.C
SAĞLIK BAKANLIĞI
KANSERLE SAVAŞ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

SAYI:B100KSD0000007/ 373
KONU: Yazılı Soru Önergesi

2 NİSAN 2002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ:11.03.2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02.7/6190-13774/13761 sayılı yazıları.

Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mehmet Yalçınkaya tarafından Kanser ve Verem hastalarına ilişkin sayısal artış ve bu konularda alınan önlemlere ilişkin verilen yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Doç. Dr. Osman DURMUŞ
Sağlık Bakanı

Adres: Ataç Sokak No:21/3 Yenişehir/ ANKARA Tel: (0 312) 435 88 43 Faks:(0 312) 435 88 42

7/6190

Şanlıurfa Milletvekili Sayın **Mehmet YALÇINKAYA**'nın "verem ve kanser hastalıkları" ile alakalı yazılı soru önergesinin cevabıdır:

SORULAR

Son zamanlarda Verem ve Kanser hastalığında patlama olmuştur. Avrupada Sanatoryum Hastaneleri kapanmış olmasına karşın ülkemiz sanatoryum hastanelerinde hastalar günlerce hatta aylarca sıra beklemektedirler.

1-Ülkemizde son beş yılın kanser hastalarının sayıları ne kadardır? Yıllara bağlı olarak artmış mıdır? Artışının nedenleri nelerdir? Buna karşı ne gibi önlemler almaktasınız?

2-Ülkemizde son beş yılın Verem hastalarının sayıları ne kadardır? Son zamanlardaki artışın sebebi nedir? Ne gibi önlemler almaktasınız?

CEVAPLAR

1- Ülkemizde kanser politikalarının oluşturulması ve uygulanması ile alakalı görevler Bakanlığımız bünyesinde 1982 yılında kurulan ve müstakil Daire Başkanlığı statüsünde olan, Kanser Savaş Dairesi Başkanlığı nezdinde Yürütülmektedir.Kanser 1983 yılında İhbarı Zorunlu hastalıklar arasına alınarak, kanser hakkında Türkiye genelindeki dağılımın ortaya konulması düşünülmüştür. O günden bu güne kadar her yıl ülkemiz genelindeki tüm kanser vakaları toplanmaya ve kitapçık halinde yayınlanmaya başlanmıştır.

Bu uygulama ile Türkiyenin kanser profilinin çıkartılması amaçlanmış isede kanser ihbarlarının kurumlardan yetersiz oranda yapılması nedeniyle bu hedefe henüz ulaşılamamıştır. Türkiye'de yapılan bazı araştırmalara göre Ülkemizde beklenen kanser insidans değeri yüzbinde 100 ile 150 olması gerekir iken, Başkanlığımız tarafından toplanan verilere göre insidans değeri yüzbinde 60'lar civarındadır.Aşağıda listelenen son beş yılın kanser verilerine baktığımızda bildirimlerdeki yetersizlik net olarak gözlenecektir. Bu durumda, somut sayısal veriler olmadan Türkiye'de kanser verileri son yıllarda artış göstermiştir demek mümkün değildir.

YILLAR	SAYI	İNSİDANS YÜZBİNDE
1995	32772	53.2
1996	39806	63.4
1997	33611	53.1
1998	36082	55.7
1999	25942	39.4

Bakanlığımız tarafından Türkiyede kanser verilerini gerçeği yansıtacak şekilde toplayabilmek için birtakım çalışmalar yürütülmektedir. 1999 yılında "Kanser kayıt merkezleri yönetmeliği " yayınlanmış, 2000 yılında illerimizden bilgisayarlı ortamlarda

veriler toplanmaya başlanmıştır. Tüm dünyada uygulanan bölgelerden veri toplanması sistemi uygulamaya konulmuş ve 7 il belirlenmiştir. Bu illerimiz Erzurum, Şanlıurfa, Trabzon, Eskişehir, Antalya, Kayseri ve Edirne'dir. Bu illerimizde 2002 yılı 6. ayından sonra çok büyük kolaylıklar ve veri kalitesinde önemli bir artış sağlayacak olan yeni bir bilgisayar programı (Can-Reg) kullanımına başlanacaktır. Ayrıca bu illerden kaçan vakaların yakalanması amacı ile seçilen 4 referans ilimiz Ankara, İzmir, İstanbul ve Adana'da aynı programın kullanımına geçilecektir. Bu konu ile ilgili İl Sağlık müdürlüklerimizde ve Hastanelerimizde eğitim çalışmaları yürütülmektedir.

2- Son yıllara kadar geri kalmış ülkelerin problemi gibi görülen verem, AİDS ve ülkelerarası göç nedeni ile bir çok gelişmiş sanayi ülkelerinde de artış göstermiştir. Bu durumu değerlendiren DSÖ, 1993 yılında veremi dünyada "acil bir durum" olarak ilan etmiş ve tüm hükümetleri ve ilgili kuruluşları daha aktif bir çalışmaya davet etmiştir.

Türkiye'de 1950'li yılların başlarında en ciddi sağlık problemi olan verem, o yılların zor şartlarında başlatılan bir mücadele ile dikkati çekecek şekilde azaltılmış, bu mücadeleye aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere son hızı ile devam edilmiştir.

YILLAR	YIL ORTASI NÜFUS	VEREMLİ SAYISI	VEREM İNSİDANSI (YÜZBİNDE)
1996	63.898.000	21.569	33.8
1997	65.300.000	20.583	31.6
1998	66.733.000	20.222	30.3
1999	67.044.903	18.418	27.5
2000	67.844.903	17.970	26.4

Tabloda da görüldüğü gibi, nüfus artışına rağmen hastalıkta bir artış görülmemektedir. Ancak, tüm ülkeler gibi yurdumuzda da bazı hastalar, hastalıklarının gizli kalması arzusu ile sağlık kuruluşlarına başvurmaya çekinmekte, bu durum tedavilerinin aksamasına ve hastalığı çevreye bulaşmasına yol açmaktadır. Bunun sonucunda hastalar etkili ilaçlara karşı direnç kazanmakta ve bu durum ciddi bir problem oluşturmaktadır.

Ülkemizde uygulanmakta olan Tüberküloz Kontrol Programı çerçevesinde ilk amaç, bulunan hastaların hatasız tedavilerini sağlamaya yöneliktir. Bakanlığımız bünyesinde verem hastalığı ile mücadele hizmetleri, yine müstakil Daire başkanlığı statüsünde olan Verem Savaşı Daire Başkanlığı'nca yürütülmekte olup; alınan önlemler ve faaliyetler aşağıda belirtilmiştir:

- Hastaların ücretsiz tedavisinin temini (her yıl 4 trilyon ilaç ve malzeme temini),
- Eğitim Programları çalışmaları,
- DOTS (direkt gözlem altında tedavi) stratejisi uygulama çalışmaları,

- İl Tüberküloz Koordinatörleri Oluşturma Çalışmaları,
- Laboratuar Ağının Güçlendirilmesi Çalışmaları,
- DSÖ takip standartlarına uygun yeni takip formlarının oluşturulması çalışmaları,
- Bilgisayar ortamında, hastaların tek tek isim olarak tespitini sağlayacak bilgisayar programları çalışmaları,
- Veremin daha yaygın olduğu bölgelerde özel projelerle, Tüberküloz Kontrol Programının desteklenmesine yönelik çalışmalar,
- Çok İlaca Dirençli (MDR) vakaların tedavisi projesi çalışmaları,
- BCG aşılama oranlarının % 85'in üzerine çıkarılması çalışmaları.